

پایان یک انتظار؛ پاسخ منفی گروه طالبان به حکومت افغانستان و پاکستان

سرمقاله

بن بست صلح چگونه باز خواهد شد

محمد رضا هویدا

گروه چهار جانبه، یعنی افغانستان، پاکستان، چین و امریکا چهار دوره گفتگوهایشان را انجام دادند و قرار شد تا در اولین هفته ماه مارچ مذاکرات مستقیم میان نمایندگان دولت افغانستان و طالبان صورت بگیرد، ولی مقامات افغانستان در روزهای اخیر گفتند که این گفتگوها را حداقل دو هفته بیه تاخیر انداخته اند. همه کشورهای عضو گروه چهار جانبه نسبت به این مذاکرات اظهار خوشبینی کرده اند و حضور دو کشور قدرتمند در این گروه، از دید بسیاری از کارشناسان به معنای تضمینی بزرگ برای موفقیت مذاکرات میان افغانستان و طالبان بود. اما طالبان باری دیگر بر مواضع خود را تاکید کرده اند که «تا هنگامی که حضور نیروهای خارجی پایان نیابد، تا وقتی که نام طالبان از فهرست سیاه بین المللی پاک نشود و تا وقتی که زندانیان طالبان آزاد نگردند، گفتگوها هیچ نتیجه ای نخواهند داشت.»

انتظار از کشورهای عضو گروه چهار جانبه، بیشتر از این ها بود. همان گونه که منشاور امنیت ملی پاکستان گفته است، انتظار بر این بود که پاکستان با تمامی اعضای بلند رتبه طالبان تماس گرفته و آنها را وادار به حضور در مذاکرات نماید. انتظار دولت افغانستان این بود که دولت مردان پاکستان، قناعت سران و مقامات طالبان را برا حضور در مذاکرات بدست بیاورند، و در غیر آن صورت فشارهای لازم را بر طالبان وارد کنند تا طالبان مجبور به حضور در مذاکرات گردند.

طالبان بر شرط هایی یافشاری می کنند و کرده اند، که بر آورده شدن آنها برای دولت افغانستان دشوار است. لحن طالبان در بیانیه های شان نیز قابل تامل است. طالبان طوری حرف می زنند و بیانیه صادر می کنند که گویا در موضع برتر قرار دارند. دولت مردان افغانستان در بسیاری از سخنرانی هایشان از موضع تواضع صحبت کرده اند و می کنند، بر خلاف آنها، اما طالبان با صراحت خواسته های شان را بیان می دارند. موضع طالبان به هر صورت برای عموم مردم افغانستان و جهان قابل فهم است. علاوه بر این، موضع طالبان، با عملکرد آنها نیز همخوانی دارد. طالبان حداقل در یکی - دو سال اخیر به صورت کاملا تهاجمی عمل کرده اند، و از طرفی سیاست منظمی را نیز برای گسترش دامنه نامنی ها از جنوب به شمال و مرکز را نیز پیروی نموده اند. اما دولت افغانستان حتا در خطاب به طالبان سیاست واضح و مشخصی را دنبال نکرده است و حتا سیاستمداران دولت افغانستان در سطوح مختلف نمی توانند تعریف واضح و روشنی از طالبان و با دشمنان مردم افغانستان برای خود و مردم ارایه کنند.

هر چند شماری از آگاهان احتمال می دهند که طالبان با دریافت امتیازهایی و فشارهای کشورهای ذینفوذ بر طالبان، تا حدودی به مذاکرات تمایل خواهند داد، اما نفس رد درخواست مذاکره از سوی طالبان در حال حاضر به اتوریته دولت افغانستان صدمه کلانی خواهد زد. این بدان معنا است که دولت افغانستان باید امتیاز بیشتری برای حضور طالبان در میز مذاکره بدهد. دولت افغانستان اکنون در وضعیتی قرار دارد که نمی تواند از راهی که رفته است برگردد.

دولت افغانستان مجبور است به بخشی از ارزشهای کنونی مقید و پایبند باشد و به خواسته های مردم نیز احترام بگذارد. در چنین حالتی چه چیزی می تواند از سوی دولت افغانستان به عنوان امتیاز به طالبان پیشکش شود تا آنها را دلگرم برای حضور در میز مذاکره با دولت کند. و آیا فشارهایی که بعضی از کشورها گفته اند بر طالبان وارد می کنند و یا انتظار می رود بعضی از کشورهای دیگر بر طالبان وارد کنند، قادر است طالبان با وادار به حضور در مذاکره مستقیم با طالبان نماید؟ باور عموم بر این است که باید منتظر اقدام جدی کشورهای عضو گروه چهار جانبه بود و دید که آنها بر طالبان چگونه فشار وارد خواهند کرد تا راه مذاکره را در پیش بگیرد.

دولت افغانستان مجبور است به بخشی از ارزشهای کنونی مقید و پایبند باشد و به خواسته های مردم نیز احترام بگذارد. در چنین حالتی چه چیزی می تواند از سوی دولت افغانستان به عنوان امتیاز به طالبان پیشکش شود تا آنها را دلگرم برای حضور در میز مذاکره با دولت کند. و آیا فشارهایی که بعضی از کشورها گفته اند بر طالبان وارد می کنند و یا انتظار می رود بعضی از کشورهای دیگر بر طالبان وارد کنند، قادر است طالبان با وادار به حضور در مذاکره مستقیم با طالبان نماید؟ باور عموم بر این است که باید منتظر اقدام جدی کشورهای عضو گروه چهار جانبه بود و دید که آنها بر طالبان چگونه فشار وارد خواهند کرد تا راه مذاکره را در پیش بگیرد.

گروه طالبان، شاخه اختر محمد منصور با انتشار خبرنامه‌ای اعلان نموده است که نماینده خود را در گفتگوی رو در روی صلح با حکومت افغانستان نمی فرستد. در خبرنامه این گروه آمده است تا زمانی که شرایط شان مورد پذیرش قرار نگیرد این گروه وارد گفتگوی صلح با حکومت افغانستان نخواهد شد. آن ها در نشست بگوش که چندی پیش در قطر برگزار شده بود پایان اشغال افغانستان از سوی نیروهای بین المللی، برداشتن این گروه از لیست سیاه و آزادی زندانیان را از شرایط و پیش شرط های گفتگوی صلح دانسته است. در خبرنامه آن ها آمده است: «آمریکایی‌ها به افغانستان نیروی تازه می فرستند، بمباران در جبهه‌های مختلف را ادامه می دهند، در عملیات شبانه نقش دارند، دولت افغانستان هم جنگ را در ولایات مختلف گسترش داده است و هزارها خانواده را در جریان زمستان آواره کرده است.» خبرنامه‌ای گروه طالبان زمانی منتشر شده بود که چهار کشور افغانستان، پاکستان، ایالات متحده آمریکا و چین منتشر واکنش این گروه در قبال دعوت حکومت افغانستان و پاکستان از این گروه بود. انتظار به پایان رسیده. اکنون این سوال مطرح است که سرنوشت گفتگوی چهار جانبه چه خواهد شد؟ حکومت افغانستان چه سیاست را در قبال گروه طالبان در پیش خواهد گرفت؟ ایالات متحده آمریکا برای چه سیاست را در پیش خواهد گرفت؟ رابطه گروه طالبان و پاکستان چه خواهد شد؟ خبرنامه‌ای گروه طالبان در حالی منتشر شده است که چند روز پیش، سراج عزیز، مشاور روابط خارجی نخست وزیر پاکستان گفته بود که حکومت پاکستان بر گروه طالبان نفوذ دارد، رهبران و خانواده آن ها در این کشور زندگی می کند و از خدمات صحنی پاکستان بهره مند است. او همچنین گفته بود که اگر گروه طالبان به دعوت این کشور پاسخ مثبت ندهد بر این گروه فشار وارد نخواهد نمود. اینکه پاکستان بر این گروه فشار وارد خواهد نمود یا خیر گذشت حکومت افغانستان بسپارد، دستگیری

زمان مشخص خواهد ساخت. اما واکنش منفی گروه طالبان یک مسئله دیگری را نیز به تلویحی بیان داشت و آن اینکه این گروه مستقل است و وابستگی به هیچ سازمان بیرونی ندارد. به دیگر سخن، بی توجهی گروه طالبان به دعوت حکومت پاکستان و افغانستان در ادعای حکومت افغانستان و صحنه گذاشتن بر سخنان مقامات پاکستانی بود. در گذشته، حکومت افغانستان بارها ادعا نموده بود که حکومت پاکستان و به صورت مشخص ارتش این کشور بر گروه طالبان سیطره کامل دارد. گروه طالبان به امر ارتش پاکستان در افغانستان می جنگد. اما حکومت پاکستان همواره این ادعای حکومت افغانستان را رد می نمود. واکنش منفی گروه طالبان در واقع، رد ادعای حکومت افغانستان را نیز می رساند. حکومت پاکستان می تواند از مجراهای زیر بر گروه طالبان فشار وارد نماید. با توجه به گفته های سراج عزیز، این کشور می تواند رهبران و خانواده گروه طالبان را از پاکستان اخراج و یا دستگیر نموده و به حکومت افغانستان بسپارد، دستگیری

رحیم حمیدی

رهبران گروه طالبان می تواند تا حدودی نقطه پایان به جنگ افغانستان باشد. در کنار این ابزار فشار، حکومت پاکستان می تواند مانع ترانزیت کالاهای وارداتی گروه طالبان از کشورها به پاکستان و از آنجا به افغانستان گردد. این در واقع قطع کمک ها و مواد لجستیکی بر گروه طالبان به حساب می آید. قطع کمک های لجستیکی در میدان جنگ به معنی پایان جنگ و باخت آن است. در عین حال، برخورد جسدی با فروش و قاچاق مواد مخدر می تواند فشار جدی بر گروه طالبان وارد نماید. پاکستان یکی از کشورهای ترانزیتی مواد مخدر است. گروه طالبان بخش از مواد مخدر را از پاکستان به کشورهای دیگر می فرستد. این مهم می تواند قدرت خرید مواد تسلیحاتی گروه طالبان را پایین آورد و ضربه جدی بر این گروه در میدان جنگ وارد نماید. اینکه حکومت افغانستان چه واکنش و سیاست را در پیش خواهد گرفت مشخص نیست. در درون حکومت چنددستی به صورت آشکار دیده می شود. حلقه‌ای

بود که در بهار پیش رو، نیروهای امنیتی کشور از حالت دفاعی به حالت تعرضی در خواهد آمد. این می تواند یک تغییر در سیاست کشور در قبال گروه طالبان به حساب آید اما اینکه نخبگان سیاسی از این تغییر حمایت خواهد کرد یا خیر معلوم نیست. مشکل جدی نیز اراده نخبگان سیاسی و حمایت آن ها از نیروهای امنیتی کشور بوده است.

ایالات متحده آمریکا با وجود اینکه تعدادی از اعضای ارشد گروه طالبان را در لیست سیاه قرار داده است اما بارها مقامات رسمی این کشور بیان داشته است که نیروهای این کشور اعضای گروه طالبان را تحت تعقیب قرار نمی دهد. این سخن در واقع، پایان جنگ این کشور در افغانستان را نشان می دهد. مسئولیت جنگی نیروهای این کشور اگر چه در افغانستان پایان یافته است اما در وضعیت کنونی ضرورت جدی به حمایت نظامی از نیروهای امنیتی در میدان جنگ و سرکوب گروه طالبان مشاهده می شود. زیرا، گروه طالبان به شکل بی سابقه قدرتمند شده‌اند. براساس گزارش ها، در یک و نیم دهه گذشته این گروه به شکل کنونی قدرتمند نبوده است. هیچ نشانه‌ای مبنی بر تغییر سیاست آمریکا در قبال گروه طالبان دیده نمی شود. باراک اوباما، رئیس جمهور آمریکا پایان وعده بازگشت نیروهای آمریکایی از افغانستان و عراق را داده بود. کاندیدان ریاست جمهوری این کشور در سیاست ها و برنامه های انتخاباتی خود هیچ حرف و سخنی در مورد افغانستان نمی گوید. افکار عمومی ایالات متحده آمریکا نسبت به جنگ افغانستان منفی است.

در پایان باید گفت که عدم مشارکت گروه طالبان در نشست رو در روی گفتگوی صلح را می توان شکست گفتگوی چهار جانبه دانست. در عین حال، سال دشوار برای نیروهای امنیتی کشور و مردم افغانستان در پیش رو است. اگر سیاست حکومت در قبال این گروه تغییر نکند از هم اکنون می توان سال خونین را برای نیروهای امنیتی و مردم افغانستان پیش بینی نمود.

دیروز قهرمان، امروز بربر هنگامی که جهادگران دوستان ما بودند

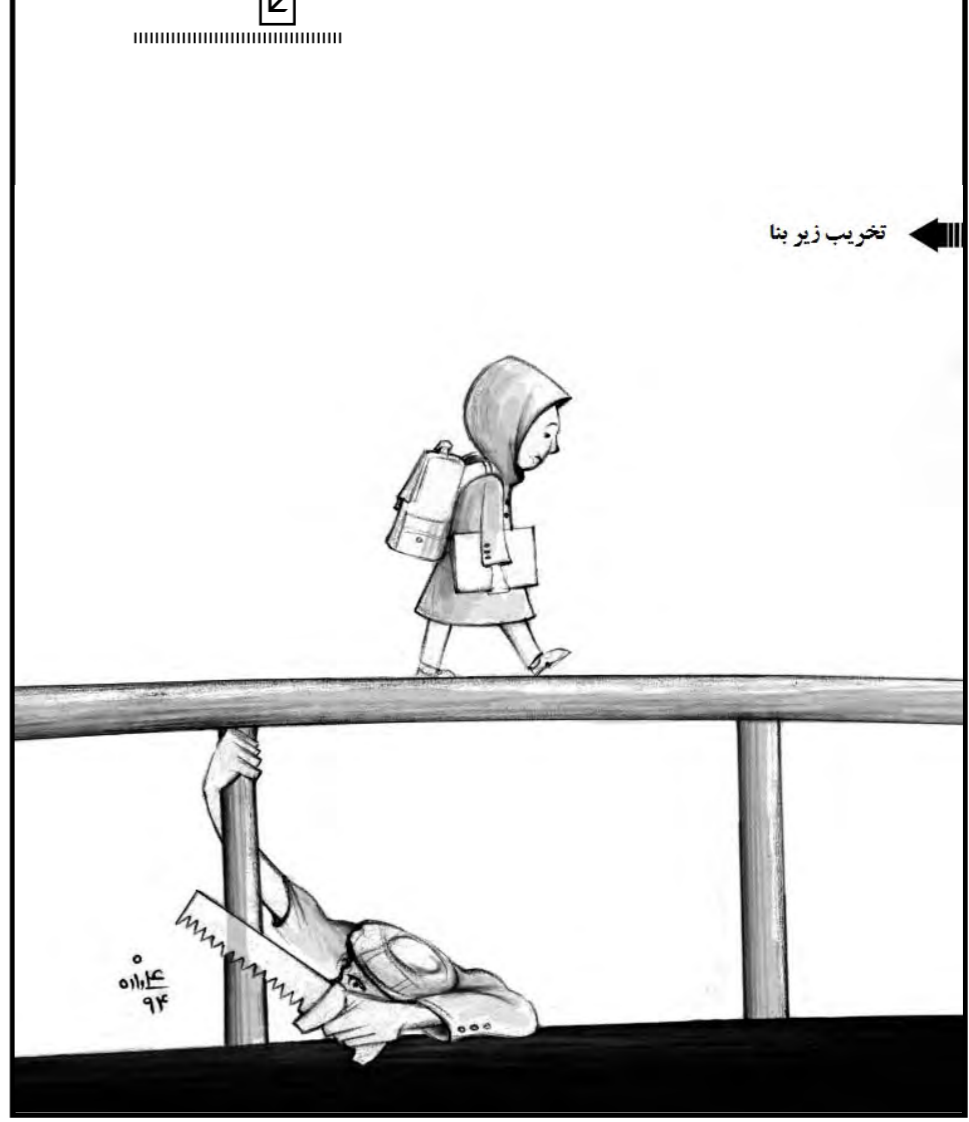
منبع: لوموند دیپلماتیک/ قسمت سوم و پایانی

ارزشی دارد؟ کهنگی روابط مرد - زن در افغانستان ما را شوکه می کند، اما این امر تنها می تواند در جریان یک تحول یا ضرب آهنگ و زمان انتخاب شده توسط خود زنان افغان رخ دهد و نمی تواند از خارج و به وسیله سربازان و تاک ها تحمیل شود. (آنی زورز، لو تام مدرن، ژوبیه - اوت ۱۹۸۰). «نظام برداشت پول برای ازدواج» که در جوامع بسیاری در دنیا، از آسیا تا آفریقا رواج دارد، پیش از ازدواج بسا یک دختر جوان بی گمان ناهنجاری های، به ویژه برای جوانانی که ازدواج می کنند دربردارد. با این حال، در جوامع روستایی فقیر، این امر بی تردید نوعی پشتوانه برای عروس است. نهادینه شدن نظام پرداخت برای ازدواج امپریه [در افغانستان به عنوان نشان اهمیت زن دیده می شود. در چنین جامعه ای، حذف یکباره آن به منزله کاستن از ارزش زنان است. برای روستایی، مهریه نشان احترام و ارج گذاری برای دخترش و خود او است و به این معنا است که نمی خواهد دختر را، بدون آن که آینده اش تامین شده باشد، به هر کسی بدهد. (برناز دوپیان، اخبار افغانستان، اکتبر ۱۹۸۶). «تعدد زوجات

چادریهایی مجهز به تجهیزات ضروری، زنان افغان پیچیده شده در چادر به حرکت جمعی ادامه می دهند زیرا در آنجا توسط پزشکان زن پذیرفته می شوند، به حرف هایشان گوش داده می شود و فرزندان خود را نیز همراه می آورند که غالباً به بیماری های جنسی و پوستی یا سل مبتلا هستند. (فرانسواز ژیرو، وزیر امور زنان در فرانسه، لوموند، ۲۵ جنوری ۱۹۸۳). «ارتش سایه ها در مقاومت افغان» ازدواج کودکان را ممنوع کرده و از اهمیت مهریه کاسته بودند، ولی مشکل به خاطر هشدار علیه درکی خیلی غربی از وضعیت افغانستان برطرف شده است. اکنون توضیح داده می شود که برخی رفتارها و نمادها در کشورهای مختلف دگرگون می شوند. این امر به خودی خود نادرست نیست. اما چنین نسبت گرای فرهنگی ای به محض آن که رزمندگی «که به ما شباهت ندارد» از منجمد ما به حریف تغییر موقعیت دهد جاری نمی شود. «مرکزگرایی تام اروپایی» به درک شرایط زن افغان کمک نمی کند. «دراین سیستم «سرکوب» زن افغان تنها بخشی از موضوع است. مرکزگرایی تام اروپایی به هیچ وجه به درک عملکرد این جامعه کمک نمی کند. در شرایطی که به عنوان نمونه «سرکوب» غالباً به یک اندام برمردان و زنان درمورد ازدواج تحمیلی ترتیب داده شده توسط والدین سنگینی می کند.» (امانوئل تود، لوموند، ۲۰ ژوئن ۱۹۸۰). زنان الزاماً توسط دیگر درمان می شوند «یک زن افغان هرگز اجازه نمی دهد توسط پزشک مرد معاینه شود (...). درزیر

۵ دسامبر ۱۹۸۷). ۴. مساله ناراحت کننده زنان مقاومت، شجاعت، همبستگی اجتماعی و زیبایی گرمسیری نمی تواند موجب اجتناب از مساله جبرا ناراحت کننده [زنان] شود. این امر به ویژه درمورد فرانسویان صادق است که آگاهی سیاسی شان بر اثر مبارزات فمینیستی وضعیت زنان افغان دگرگون شده است. این مشکل از آنجا کمتر قابل انکار است که کمونیست های افغان ازدواج کودکان را ممنوع کرده و از اهمیت مهریه کاسته بودند، ولی مشکل به خاطر هشدار علیه درکی خیلی غربی از وضعیت افغانستان برطرف شده است. اکنون توضیح داده می شود که برخی رفتارها و نمادها در کشورهای مختلف دگرگون می شوند. این امر به خودی خود نادرست نیست. اما چنین نسبت گرای فرهنگی ای به محض آن که رزمندگی «که به ما شباهت ندارد» از منجمد ما به حریف تغییر موقعیت دهد جاری نمی شود. «مرکزگرایی تام اروپایی» به درک شرایط زن افغان کمک نمی کند. «دراین سیستم «سرکوب» زن افغان تنها بخشی از موضوع است. مرکزگرایی تام اروپایی به هیچ وجه به درک عملکرد این جامعه کمک نمی کند. در شرایطی که به عنوان نمونه «سرکوب» غالباً به یک اندام برمردان و زنان درمورد ازدواج تحمیلی ترتیب داده شده توسط والدین سنگینی می کند.» (امانوئل تود، لوموند، ۲۰ ژوئن ۱۹۸۰). زنان الزاماً توسط دیگر درمان می شوند «یک زن افغان هرگز اجازه نمی دهد توسط پزشک مرد معاینه شود (...). درزیر

تخریب زیر بنا

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگور دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد. روزنامه افغانستان بخش سری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است. www.dailyafghanistan.com Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا | مدیر مسئول: محمد رضا هویدا | سردبیر: حفیظ الله زکی | کاریکاتورست: خالق علی زاده | در زاین: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری | مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان | آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷

